

Oorverdovende stilte op werkvloer

De sluiting van Ford en toeleveringsbedrijven treft Limburg zwaar, ook psychisch en sociaal

- ▶ Ontslag is als trauma met fases van woede, angst en depressie
- ▶ Risico om te blijven steken in die gevoelens is reëel
- ▶ Slachtoffers geestelijk bijstaan, gebeurt liefst al vóór het ontslag een feit is

Lieve WOUTERS

Tegen eind 2014 staan alle resterende werknemers van Ford Genk definitief op straat. Ook heel wat toeleveringsbedrijven verliezen dan hun reden van bestaan en sluiten de boeken. En terwijl zeventig procent van de vrijwillige vertrekkers van Ford al ander werk heeft, knaagt bij de achterblijvers de onzekerheid over hun toekomst. In toeleveringsbedrijf IAC heerst een oorverdovende stilte op de werkvloer, getuigt werknemer Leon (fictieve naam). „We zagen de sluiting van Ford aankomen, maar de klap was er daarom niet minder om. Ik ben vijftig. Waar zal ik nog werk vinden?”

Dat heel wat werknemers van Ford Genk inmiddels al ander werk hebben, stelt hem niet gerust. „Wie vrijwillig vertrok, deed dat omdat hij uitzicht heeft op ander werk”, zegt Leon. „Meestal zijn het jonge mensen, die nog geen leningen af te betalen hebben of kinderen te onderhouden. Wie overblijft, doet het enerzijds om geen bonus te verliezen, anderzijds omdat hij zich vastklampt aan zijn werk. Iedereen wacht bang af.”

Daarom is het ook zo erg dat er op de werkvloer niet wordt gepraat over die gevoelens van onzekerheid die bij vrijwel iedereen leven. In plaats van lotgenoten te worden en elkaar te ondersteunen, hangt het ontslag als een taboe loodzwaar in de lucht. „Het is alsof je met een zware hamer op het hoofd geslagen bent. Ik vraag me vaak af: ‘Wat doe ik hier nu nog?’ Maar ik kan ook niet weg. Het is een heel deprimerende situatie”, zegt Leon.

Hoe zullen al die mensen straks reageren als het daadwerkelijk gedaan is en ze zonder werk zitten? Angst en depressie loeren om de hoek, weet Els Travers van het Centrum voor Geestelijke Gezondheid (CGG) LITP. Samen met collega's Els Joos en Lies Bemelmans luidt ze de alarmklok: „Er wordt in de media veel gepraat over de economische crisis in Limburg, maar er is ook een

„Ik vraag me vaak af: ‘Wat doe ik hier nog?’ Maar ik kan ook niet weg. Het is een heel deprimerende situatie”

ontzaglijke psychosociale nood door de vele bedrijfssluitingen in de regio. Met het project *Hulp bij bedrijfssluiting*, in samenwerking met het Centrum voor Algemeen Welzijnswerk (CAW) en het Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG), willen we daaraan tegemoetkomen.”

Het project omvat onder meer een centraal telefoonnummer (011 28 88 64) dat elke werkdag bemand wordt door hulpverleners van het CAW Limburg. „Daar kunnen mensen terecht

met administratief-financiële vragen of om eens hun hart te luchten”, zegt Els Travers. „Bij het CKG is er aandacht voor de vragen van ouders, leerkrachten en opvoeders in verband met de effecten bij kinderen in het geval van plotse werkloosheid. Wij zijn dan weer psychologen die individueel en in groep mensen begeleiden in het omgaan met stress en andere emotionele reacties die kunnen gepaard gaan met ontslag.”

Of Leon iets aan die hulp zou hebben? Je moet het hem geen twee keer vragen. „Ik hoorde dat ze het project binnenkort op de werkvloer komen voorstellen. Daar kijk ik echt naar uit. Misschien dat dan de tongen eindelijk loskomen. De spanning is hier elke dag te snijden, zeker wanneer de bazen ons nog komen opjutten om sneller te werken. Iedereen is gedemotiveerd, maar praten doet niemand.”

Lies Bemelmans: „Wat we de mensen zeker willen meegeven, is dat gevoelens van onzekerheid, machteloosheid, woede en angst heel normaal zijn in zo'n situatie. Zeker wanneer het niet om een collectief ontslag gaat, vinden mensen hun eigen reacties soms moeilijk te plaatsen. Normaliseren is de eerste stap.”

„Belangrijk is wel dat slachtoffers niet blijven steken in die gevoelens met alle risico's van dien: drinken, afgesloten raken van de buitenwereld. Dan is de hulp van professionele hulpverleners welkom”, zegt Bemelmans. Net omdat ze daar een groeiende nood zien, specialiseerden de drie genoemde psychologen van CGG Limburg zich in de problematiek van plotse werkloosheid.

www.hulpbijbedrijfssluiting.be

STANDPUNT

Bert CLAERHOUT

Vaticaan peilt naar mening van gelovigen

„Paus Franciscus verbaast nog maar eens door zijn initiatief om de hele katholieke gemeenschap te betrekken bij de buitengewone synode over het gezin, die in oktober 2014 in Rome plaatsvindt. Bij dergelijke bijeenkomsten is het de gewoonte dat de secretaris-generaal van de bisschoppenconferentie ruim vooraf naar alle plaatselijke bisschoppenconferenties een rapport stuurt met de grote lijnen – de *lineamenta* – van wat in Rome zal worden behandeld. Nadat de bisschoppen zich daarover hebben gebogen, maakt elke bisschoppenconferentie een verslag op met opmerkingen en aanbevelingen. Op basis daarvan wordt het definitieve programma opgesteld.

Voor de buitengewone synode *Pastorale uitdagingen voor het gezin in de context van de evangelisatie* wil Rome het blijkbaar anders aanpakken. In zijn schrijven aan de plaatselijke bisschoppenconferenties vraagt mgr. Lorenzo Baldisseri, de secretaris-generaal van de bisschoppenconferentie, de bisschoppen nadrukkelijk te peilen hoe de gelovigen denken over gevoelige ethische thema's zoals anticonceptie, echtscheiding, homohuwelijk en godsdienstonderwijs. Rome wil ook meer informatie over de pastorale zorg voor echtgescheidenen en ongehuwd samenwonenden, en over de naleving van het verbod op anticonceptie. Daartoe werd een lijst van 39 vragen opgemaakt. Het is de eerste keer sinds de oprichting van de bisschoppensynode, na het Tweede Vaticaans Concilie, dat zo uitdrukkelijk naar de mening van het gelovige voetvolk wordt gevraagd.

Vragenlijst over ethische kwesties nu al op het internet en volgende week in *Kerk & Leven*

Vermits iedere bisschoppenconferentie vrij kan bepalen hoe ze die peiling organiseert, plaatsten de bisschoppen van het Verenigd Koninkrijk de vragenlijst meteen online. „Het internet leek ons het meest efficiënte middel om de mensen snel te laten antwoorden, zonder veel tussenstadia”, benadrukte Elisabeth Davies in naam van de bisschoppen van Engeland en Wales. Inmiddels beslisten ook de Belgische bisschoppen de vragenlijst zowel online te publiceren (www.kerknet.be) als in *KERK & leven* en *Dimanche* van 27 november. Ze raden de gelovigen aan in de parochies en in geloofsgroepen over de vragen te discussiëren om zodoende louter individuele emoties te overstijgen. De antwoorden, met opgave van naam en adres, moeten worden verstuurd naar synode2014@interdio.be of via de post naar Bisschoppenconferentie, Synode 2014, Guimardstraat 1, 1040 Brussel. Een groep experts zal de reacties in een synthesenota voor Rome verwerken.

Belangstellenden zijn bij deze gewaarschuwd: niet alle vragen zijn makkelijk te beantwoorden. Wellicht zullen velen de wenkbrauwen fronsen bij verwijzingen naar kerkelijke documenten zoals *Gaudium et spes* en *Familiaris consortio*. En wat te antwoorden op de vraag welke antropologische opvattingen aan de basis liggen van het debat over de natuurwet als grondslag van het gezin? Er zijn evenwel ook directe vragen over kwesties die velen na het hart liggen. Over echtgescheidenen bijvoorbeeld, over burgerrechtelijke verbintenissen tussen mensen van hetzelfde geslacht, geloofsoverdracht, sacramenten en catechese.

Als Rome de overtuiging ernstig neemt dat iedere gelovige het recht en de plicht heeft om in het belang van de Kerk zijn mening over ethische en actuele kwesties te geven, dan hebben we er alle belang bij dat zoveel mogelijk gelovigen de vragenlijst beantwoorden. Hoe dan ook is de publicatie ervan een hoopvol teken. Het is genoegzaam bekend dat, 45 jaar na de publicatie van *Humanae vitae*, veel gelovigen zich nog maar weinig bekommeren om de leer van de Kerk over seksualiteit en geboortebeperving. Dat zoets in Rome nooit ernstig werd genomen, had ook te maken met de werking van de bisschoppensynode. Critici hekelen al lang het besluitvormingsproces en de bureaucratische aanpak waardoor de echte problemen altijd werden weggemoffeld. Blijkbaar beseft paus Franciscus dat het ook hier hoog tijd is voor veranderingen.„

Tegen het einde van 2014 sluiten Ford Genk en zijn toeleveringsbedrijven definitief. © Reporters